

Datum
11-1-2007

Onderwerp
Handleiding aanvragen ontheffing

Handleiding voor aanvragen ontheffing aanwijzen netbeheerder

Inleiding:

Op grond van de Elektriciteitswet 1998 (hierna: E-wet) en de Gaswet, moeten eigenaren van een elektriciteits- respectievelijk gastransportnet een naamloze of besloten vennootschap aanwijzen als netbeheerder voor het beheer van dat net, om zodoende vrije en non-discriminatoire toegang tot het net te verzekeren.¹ Er zijn echter enkele bijzondere situaties denkbaar, waarin het aanwijzen van een netbeheerder onredelijk bezwarend wordt geacht. Daarom heeft de wetgever in artikel 15 E-wet en artikel 2a Gaswet de mogelijkheid opgenomen om een ontheffing te verlenen van de verplichting een netbeheerder aan te wijzen voor een elektriciteitsnet en een gastransportnet, indien aan de in de artikelen gestelde criteria is voldaan. Deze criteria worden dusdanig stringent toegepast om een wildgroei van particuliere netten te voorkomen.² De Directie Toezicht Energie (DTe) is de toezichthouder op de energiesector. Ze is een directie van de Nederlandse Mededingingsautoriteit en is belast met de uitvoering en het toezicht op de naleving van de E-wet en de Gaswet. Daarom is DTe het uitvoerend orgaan wat ontheffingen kan verlenen.

In deze handleiding zal een toelichting worden gegeven op de criteria waaraan moet worden voldaan alvorens in bijzondere gevallen een ontheffing wordt verleend, zowel voor een elektriciteitsnet als een gastransportnet. Indien u van mening bent dat uw bestaande of toekomstige elektriciteits- of gasnet voor een ontheffing in aanmerking komt, kunt u in het tweede deel vinden welke informatie een aanvraag in ieder geval dient te bevatten. Afsluitend vindt u informatie over waar u uw aanvraag kunt indienen. Voor verdere verklaring en uitleg van de gebruikte termen wordt u verwezen naar het [Energiewoordenboek](#).

---

¹ Voor elektriciteitsnetten is dit bepaald in artikel 10, lid 2 en 3, Elektriciteitswet 1998, en voor gastransportnetten in artikel 2, lid 1 en 2, Gaswet.

² Ingevolge artikel 15, lid 2, E-wet en artikel 2a, lid 1, Gaswet, is het niet mogelijk een ontheffing te verlenen voor het landelijk hoogspanningsnet of het landelijk gastransportnet.

Handleiding aanvragen onthefing

Ontheffingscriteria:

Om in aanmerking te komen voor een ontheffing, moet een aanvraag achtereenvolgens worden getoetst aan de volgende criteria:

- 1) *Er moet sprake zijn van een net:*
Van een elektriciteitsnet³ of een gastransportnet⁴ kan alleen worden gesproken indien andere natuurlijke of rechtspersonen dan de aanvrager verbonden zijn met het net van de aanvrager en waarbij een meetinrichting is geplaatst tussen deze andere natuurlijke of rechtspersonen en het net van de aanvrager. Vereist is dus dat er meer dan één aangeslotene is. Er moeten verbindingen zijn tussen meerdere onroerende zaken,⁵ voordat gesproken kan worden van een net.
- 2) *Het elektriciteitsnet valt niet onder de bagatelbepaling van artikel 15, lid 1, E-wet:*
Op grond van deze bepaling hoeft geen netbeheerder te worden aangewezen voor zover het een elektriciteitsnet betreft met een spanningsniveau lager dan 0,4 kV en een verbruik van maximaal 0,1 GWh per jaar. Bij een spanningsniveau en verbruik dat boven deze waarden ligt, is het verplicht een netbeheerder aan te wijzen, dan wel een ontheffing aan te vragen. Een dergelijke bagatelbepaling is er niet voor een gastransportnet, zodat daarvoor altijd de verplichting geldt een netbeheerder aan te wijzen, dan wel een ontheffing aan te vragen.
- 3) *Er is of er wordt een beperkt aantal afnemers op het net van de aanvrager aangesloten:*
Wil een net in aanmerking komen voor een ontheffing van het aanwijzen van een netbeheerder, dan moet het op grond van artikel 15, lid 2, E-wet en artikel 2a, lid 1, Gaswet een net zijn waarop een beperkt aantal afnemers is aangesloten. Een scherpe getalsgrens is hierbij echter niet aan te geven.
- 4) *Er dient sprake te zijn van één van de drie ontheffingscriteria:*
Indien het een net betreft met een beperkt aantal afnemers, dient te worden vastgesteld of het net onder één of meer van de drie ontheffingscriteria uit sub a t/m c van artikel 15, lid 2, E-wet of artikel 2a, lid 1, Gaswet valt:
  - *a. Het net is bestemd om de aanvrager te voorzien van elektriciteit of gas, dan wel om het centrale bedrijfsproces van de aanvrager te ondersteunen.*
Dergelijke netten zijn vaak aangelegd om een bedrijf voor zijn bedrijfsproces van gas of elektriciteit te voorzien. Inmiddels hebben één of meerdere andere bedrijven met aanverwante bedrijfsprocessen zich op geringe afstand van het oorspronkelijke bedrijf, oftewel de neteigenaar, gevestigd en maken gebruik van de voorzieningen van het

---

³ Zie artikel 1, lid 1, sub i, E-wet.

⁴ Zie artikel 1, lid 1, sub d, Gaswet.

⁵ Zoals bedoeld in artikel 16, sub a t/m d, Wet Waardering Onroerende Zaken.

Handleiding aanvragen onthefing

oorspronkelijke bedrijf. Dit criterium vereist dan ook dat er een hoge mate van verwevenheid van de bedrijfsprocessen van het oorspronkelijke bedrijf en de nieuwkomers dient te bestaan. De aansturing van de energievoorziening op dergelijke bedrijventerreinen is dusdanig geïntegreerd met de processen die daar plaatsvinden, dat het niet wenselijk is het netbeheer aan een aparte (onafhankelijke) netbeheerder over te laten. Dit wordt dan ook veelal een 'eigen net' genoemd.

- *b. Het net is bestemd om een aantal samenwerkende natuurlijke personen of rechtspersonen te voorzien van gas of elektriciteit en de samenwerking van deze personen een betrouwbaar, duurzaam, doelmatig en milieuhygiënisch verantwoord functionerende energiehuishouding in hun vestigingen ten doel heeft.*
In vakjargon wordt dit wel een 'samenwerkingsonthefing' genoemd. Hiermee wordt een situatie bedoeld waarin enkele natuurlijke of rechtspersonen zich gezamenlijk tot doel hebben gesteld om op betrouwbare, duurzame, doelmatige en bovenal milieuhygiënische wijze hun energiehuishouding te voeren. De deelnemers aan dit stelsel dienen onderling afspraken te hebben gemaakt over de inkoop, opwekking en/of uitwisseling van gas of elektriciteit. Vanwege de samenwerking en de onderlinge afspraken tussen de deelnemende personen, zou het aanwijzen van een onafhankelijke netbeheerder het aansturen van dit stelsel dusdanig kunnen bemoeilijken, dat het in sommige gevallen wenselijk wordt geacht een onthefing te verlenen van de verplichting een netbeheerder aan te wijzen.

- *c. Ten aanzien van het net zijn kwaliteitseisen van toepassing die in betekende mate afwijken van de kwaliteitseisen die voor een net gebruikelijk zijn;*
Dit criterium heeft betrekking op de technische kenmerken van het particuliere net. Indien er dusdanige technische verschillen tussen het particuliere net en het openbare net in de desbetreffende regio zijn aan te wijzen, die noodzakelijk zijn voor de bedrijfsvoering en niet op redelijke wijze kunnen worden aangepast of overbrugd, kunnen er situaties ontstaan waarbij een onthefing van de aanwijzing van een netbeheerder kan worden verleend. Er wordt dan gesproken van een 'bijzonder kwaliteitsnet'.

- 5) *De aanvrager mag geen netbeheerder zijn of in een groepsmaatschappij met een netbeheerder verbonden zijn wil hij in aanmerking komen voor een onthefing;*
Dit criterium is vastgelegd in artikel 15, lid 2, sub d, E-wet en artikel 2a, lid 1, sub d, Gaswet. Op dit vereiste is één uitzondering mogelijk. Indien de aanvrager een netbeheerder is, of aan een netbeheerder in een groepsmaatschappij is verbonden, dient de aanvrager aan te geven waarom in redelijkheid niet kan worden verwacht dat een netbeheerder wordt aangewezen. Ook moet worden gewaarborgd dat de netbeheerder zich onthoudt van iedere bemoeienis met het beheer van het net waarop de aanvraag betrekking heeft.⁶

Informatieverstrekking voor aanvraag onthefing aanwijzen netbeheerder:

Indien u naar aanleiding van het voorgaande meent dat uw particuliere gastransport- of elektriciteitsnet voor onthefing van de verplichte aanwijzing van een netbeheerder in aanmerking komt, dient uw onthefingsaanvraag in ieder geval de volgende gegevens te bevatten:

- 1) De naam en het adres van de aanvrager;
- 2) Omschrijving waaruit blijkt dat er sprake is van een net;

---

⁶ Zie artikel 15, lid 6, E-wet en artikel 2a, lid 5, Gaswet.

Handleiding aanvragen onthefing

- 3) Informatie waaruit duidelijk wordt dat de aanvrager het economisch eigendom van het net bezit;
- 4) Een kaart en/of geografische gegevens, zoals kadastrale perceelnummers, waaruit duidelijk blijkt binnen welke geografische grenzen het net zich bevindt;
- 5) Een opgave van de netbeheerder(s) van de netten waarop het net van de aanvrager is aangesloten;
- 6) Een opgave van het eindverbruik per jaar (in kWh voor een elektriciteitsnet en in m³ voor een gastransportnet) van de aanvrager;
- 7) Een overzicht van alle afnemers die zijn aangesloten op het net van de aanvrager, waarbij wordt aangegeven:
  - a) de namen van de afnemers die zijn aangesloten op het net van de aanvrager; en
  - b) hun eindverbruik per jaar (in kWh voor een elektriciteitsnet en in m³ voor een gastransportnet).
- 8) Een motivering waarom de aanvrager vindt dat zijn elektriciteits- of gastransportnet valt onder artikel 15, lid 2, sub a t/m c, E-wet dan wel artikel 2a, lid 1, sub a t/m c, Gaswet, waarbij hij vermeldt voor:
  - a)
    - i) de relatie tussen het centrale bedrijfsproces van de aanvrager en de elektriciteits- of gasvoorziening;
    - ii) wat de samenhang is tussen de op het net aangeslotenen;
    - iii) het verband tussen de aansturing van het desbetreffende net en de bedrijfsprocessen.
  - b)
    - i) hoe invulling wordt gegeven aan de duurzame, milieuvriendelijke doelstellingen;
    - ii) op wat voor wijze er wordt samengewerkt tussen de betrokken natuurlijke en/of rechtspersonen en hoe dit is vastgelegd.
  - c) i) de bijzondere kenmerken van het net van de aanvrager, zoals het spanningsniveau of het gebruik van wisselstroom (bij een elektriciteitsnet), het drukniveau (bij een gastransportnet) of een grotere of geringere betrouwbaarheid van het net in vergelijking met andere netten in de desbetreffende regio (voor zowel elektriciteit- en gastransportnetten) en waarom deze verschillen met andere netten noodzakelijk zijn en niet op redelijke wijze kunnen worden aangepast of overbrugd.
- 9) Een verklaring dat de aanvrager zelf geen netbeheerder is en ook niet in een groepsmaatschappij met een netbeheerder is verbonden. Wanneer de aanvrager wel meent recht te hebben op een ontheffing ondanks het feit dat hij een netbeheerder is, of in een groepsmaatschappij met een netbeheerder is verbonden, moet hij onderbouwen waarom de uitzondering uit artikel 15, lid 6, E-wet of artikel 2a, lid 5, Gaswet op hem van toepassing zou zijn. Ook moet worden aangegeven hoe dan wordt gewaarborgd dat de netbeheerder zich onthoudt van iedere bemoeienis met het beheer van het net waarop de aanvraag betrekking heeft.

De bovenstaande lijst dient uiteraard ter indicatie en is niet bindend. In veel gevallen kunnen meer of andere gegevens noodzakelijk zijn.

Opgemerkt dient te worden dat indien u voor meerdere gastransport- of elektriciteitsnetten tegelijkertijd een ontheffing wenst aan te vragen, u voor elk net een aparte aanvraag moet indienen.

Handleiding aanvragen ontheffing

Contact met DTe:

Ontheffingsaanvragen dienen te worden verzonden naar:

Directie Toezicht Energie
t.a.v. Cluster Netbedrijven
Postbus 16326
2500 BH Den Haag

Disclaimer:

Deze handleiding is niet bindend. Hij is slechts bedoeld als hulpmiddel voor het aanvragen van een ontheffing van het aanwijzen van een netbeheerder. Aan deze handleiding kunnen daarom geen rechten worden ontleend.

Zie verder de algemene [disclaimer](#).